KOMMISSIONENS GENOMFÖRANDEBESLUT (EU) 2020/1500

av den 28 juli 2020

om tillämpligheten av Europaparlamentets och rådets direktiv 2014/25/EU på kontrakt som tilldelats för verksamhet som rör produktion och grossistförsäljning av el i Litauen

(delgivet med nr C(2020) 5031)

(Endast den litauiska texten är giltig)

(Text av betydelse för EES)

EUROPEISKA KOMMISSIONEN HAR ANTAGIT DETTA BESLUT

med beaktande av fördraget om Europeiska unionens funktionssätt,

med beaktande av Europaparlamentets och rådets direktiv 2014/25/EU av den 26 februari 2014 om upphandling av enheter som är verksamma på områdena vatten, energi, transporter och posttjänster och om upphävande av direktiv 2004/17/EG ([1]), särskilt artikel 35.3,

efter samråd med rådgivande kommittén för offentlig upphandling, och

av följande skäl:

1. SAKFÖRHÅLLANDEN

(1) Den 8 april 2019 lämnade Lietuvos energija UAB (nedan kallad *sökanden*) in en ansökan till kommissionen i enlighet med artikel 35.1 i direktiv 2014/25/EU (nedan kallad *ansökan*).

(2) Ansökan gäller verksamhet som rör produktion och grossistförsäljning av el som inte regleras av den nationella myndigheten ([2]). I sitt e-postmeddelande av den 18 juni 2019 bekräftade sökanden att handel med balanskraft, regleringskraft samt tillhandahållande av reservkapacitet och allmännyttiga skyldigheter inte omfattas av ansökan.

(3) Ansökan åtföljdes inte av någon motiverad och välgrundad ståndpunkt från en oberoende nationell myndighet med behörighet för den berörda verksamheten, där villkoret för att artikel 34.1 i direktiv 2014/25/EU är tillämplig på den berörda verksamheten analyserades ingående i överensstämmelse med punkterna 2 och 3 i samma artikel. I enlighet med punkt 1 i bilaga IV till direktiv 2014/25/EU ska kommissionen som en följd av detta anta en genomförandeakt om ansökan inom 105 arbetsdagar. Den ursprungliga tidsfristen upphävdes i enlighet med punkt 2 i bilaga IV till direktiv 2014/25/EU. Den tidsfrist som överenskommits mellan sökanden och kommissionen för antagande av genomförandeakten löper ut den 31 juli 2020.

(4) I enlighet med artikel 35.2 i direktiv 2014/25/EU underrättade kommissionen de litauiska myndigheterna om ansökan och begärde kompletterande information den 14 maj 2019 och den 24 maj 2019. De litauiska myndigheterna svarade den 18 september och den 23 september 2019. Kommissionen begärde ytterligare förtydliganden den 7 oktober 2019, den 30 januari och den 17 mars 2020, och de litauiska myndigheterna svarade den 22 januari, den 5 mars och den 19 mars 2020. I samband med samrådet med den rådgivande kommittén för offentlig upphandling lämnade de litauiska myndigheterna ytterligare information den 9 juli 2020.

(5) Kommissionen begärde kompletterande information från sökanden den 3 maj, den 27 maj och den 14 juni 2019, och sökandens svar mottogs den 17 maj, den 12 juni och den 18 juni 2019.

2. RÄTTSLIG RAM

(6) Direktiv 2014/25/EU gäller för tilldelning av kontrakt för utövandet av verksamhet med anknytning till bland annat produktion och grossistförsäljning av el, såvida inte denna verksamhet undantas i enlighet med artikel 34 i detta direktiv. Direktiv 2014/25/EU är inte tillämpligt på vissa typer av sådan verksamhet där verksamheten inte anses vara relevant enligt artikel 9.2 i detta direktiv.

([1]) EUT L 94, 28.3.2014, s. 243.

([2]) Sådan verksamhet kan omfattas av EU-lagstiftning och nationell lagstiftning som ger fri tillgång till marknaden, se avsnitt 3.1 i detta beslut.

(7) Enligt artiklarna 34 och 35 i direktiv 2014/25/EU ska kontrakt som syftar till att medge utförandet av en verksamhet som detta direktiv gäller på begäran av en medlemsstat eller en upphandlande inte omfattas av direktivet. Detta undantag kan beviljas om verksamheten i den medlemsstat där den utövas är direkt konkurrensutsatt på marknader med fritt inträde. Bedömningen av direkt konkurrensutsättning görs på grundval av objektiva kriterier, varvid hänsyn tas till den berörda sektorns särdrag.

3. **BEDÖMNING**

3.1 **Fritt tillträde till marknaden**

(8) Tillträdet till en marknad anses vara fritt om den berörda medlemsstaten har genomfört och tillämpar relevant unionslagstiftning som öppnar en viss sektor eller en del av den för konkurrens. Lagstiftningen förtecknas i bilaga III till direktiv 2014/25/EU och omfattar Europaparlamentets och rådets direktiv 2009/72/EG ([3]) när det gäller elsektorn.

(9) Sökanden har bekräftat, vilket också stämmer med den information som kommissionen har, att Litauen har införlivat ([4]) och tillämpar direktiv 2009/72/EG. Tillträdet till den relevanta marknaden betraktas således som fritt i överensstämmelse med artikel 34.3 i direktiv 2014/25/EU.

3.2 **Direkt konkurrensutsättning**

(10) Direkt konkurrensutsättning bör bedömas på grundval av olika indikatorer varav ingen i sig bör vara utslagsgivande. När det gäller de marknader som berörs av detta beslut utgör huvudaktörernas marknadsandel på en given marknad ett kriterium som bör beaktas. Med hänsyn till de berörda marknadernas egenskaper bör även ytterligare kriterier beaktas.

(11) Detta beslut påverkar inte tillämpningen av konkurrensreglerna, reglerna om statligt stöd eller reglerna på andra unionsrättsliga områden. Särskilt gäller att de kriterier och metoder som används för att bedöma direkt konkurrensutsättning enligt artikel 34 i direktiv 2014/25/EU inte nödvändigtvis är identiska med dem som används för att göra en bedömning enligt artikel 101 eller 102 i EUF-fördraget eller rådets förordning (EG) nr 139/2004 ([5]), vilket har bekräftats av tribunalen ([6]).

(12) Man bör komma ihåg att syftet med detta beslut är att fastställa om verksamheten som berörs av ansökan är direkt konkurrensutsatt på marknader med fritt tillträde i den mening som avses i artikel 34 i direktiv 2014/25/EU. Detta kommer att säkerställa att, i avsaknad av den disciplin som uppkommer genom de detaljerade upphandlingsreglerna i direktiv 2014/25/EU, kommer upphandling för att bedriva den berörda verksamheten att ske på ett öppet, icke-diskriminerande sätt grundat på kriterier som gör det möjligt för köpare att identifiera den lösning som totalt sett är den ekonomiskt mest fördelaktiga.

3.2.1 *Definition av produktmarknaden*

(13) Ansökan gäller produktion och grossistförsäljning av el.

(14) I sitt beslut i ärende COMP M.4110 E.ON – ENDESA ([7]) identifierade kommissionen följande relevanta produktmarknader inom elsektorn: produktion och grossistförsörjning; överföring; distribution och leverans i detaljistledet. Även om en del av dessa marknader kan delas upp ytterligare har en åtskillnad mellan en marknad för produktion av elektricitet och en marknad för grossistförsäljning tillbakavisats i kommissionens tidigare praxis ([8]), eftersom produktionen som sådan bara är det första steget i värdekedjan, medan den producerade elen marknadsförs via grossistmarknaden.

([3]) Europaparlamentets och rådets direktiv 2009/72/EG av den 13 juli 2009 om gemensamma regler för den inre marknaden för el och om upphävande av direktiv 2003/54/EG (EUT L 211, 14.8.2009, s. 55).
([4]) Nationell införlivandeakt: Lietuvos Respublikos Elektros Energetikos Įstatymas, 2000 m. liepos 20 d. Nr. VIII-1881.
([5]) Rådets förordning (EG) nr 139/2004 av den 20 januari 2004 om kontroll av företagskoncentrationer (EG:s koncentrationsförordning) (EUT L 24, 29.1.2004, s. 1).
([6]) Dom av den 27 april 2016, Österreichische Post AG mot kommissionen, T-463/14, ECLI:EU:T:2016:243, punkt 28.
([7]) Ärende COMP/M.4110 – E.ON/ENDESA, 25.4.2006, punkterna 10 och 11, s. 3.
([8]) Ärende COMP/M.3696 – E.ON/MOL, 21.1.2005, punkt 223; ärende COMP/M.5467 – RWE/ESSENT, 23.6.2009, punkt 23.

(15) År 2012 antog kommissionen genomförandebeslut 2012/218/EU ([9]) och genomförandebeslut 2012/539/EU ([10]) avseende den tyska respektive italienska elmarknaden. För Tysklands del ansåg kommissionen att produktionen och marknadsföringen av el som regleras av lagen om förnybara energikällor inte ingår i marknaden för produktion och första försäljning av el som produceras från konventionella källor eftersom el som produceras från förnybara källor normalt inte säljs direkt i grossistledet utan köps först av överföringsnätaktörerna för en lagstadgad ersättning. I fråga om Italien ansåg kommissionen på liknande sätt att marknaden för produktion och grossistförsäljning av el genererad från förnybara källor är åtskild från marknaden för produktion och grossistförsäljning av el genererad från konventionella källor, eftersom försäljningen av förnybar el som omfattas av CIP 6-mekanismerna (Comitato Interministeriale Prezzi del 29 aprile 1992) och FIT-mekanismerna (Feed-in tariff, *inmatningspris*) oftast sker genom organet för energitjänster. Det huvudsakliga skälet till att kommissionen gjorde denna åtskillnad har i grund och botten att göra med att producenter av förnybar el sålde sin produktion till köpare som inte är marknadsaktörer, dvs. systemansvariga för överföringssystemet i Tyskland och organet för energitjänster Gestore dei Servizi Energetici i Italien. Ytterligare överväganden i dessa två prejudikat var: prioriterad inmatning för förnybar energi och en lagstadgad ersättning. Kommissionen drog slutsatsen att produktion av förnybar energi och första försäljning i Tyskland och Italien därför inte omfattades av marknadskrafterna.

(16) År 2017 antog kommissionen genomförandebeslut (EU) 2018/71 ([11]) avseende den nederländska elmarknaden. För Nederländernas del ansåg kommissionen att det inte fanns något behov av att definiera separata marknader för el beroende på källan. De viktigaste skillnaderna från genomförandebesluten 2012/218/EU och 2012/539/EU avseende Tyskland och Italien var följande: det faktum att förnybar el såldes direkt på grossistmarknaden och inte till en icke-marknadsenhet, frånvaron av prioriterat inmatning för förnybar el, det faktum att den lagstadgade ersättningen för förnybar el var i form av en inmatningspremie (i motsats till fasta avgifter som i genomförandebesluten 2012/218/EU och 2012/539/EU avseende Tyskland och Italien) och det faktum att subventioner för förnybar energi var föremål för en anbudsprocess i början, där olika tekniker konkurrerade om ett fördefinierat subventionsbelopp.

(17) Med tanke på genomförandebesluten 2012/218/EU, 2012/539/EU och (EU) 2018/71 är det nödvändigt att i förevarande fall, på grundval av samma kriterier, undersöka hur relevant det är att skilja mellan el som produceras från förnybara källor och el som produceras från konventionella källor.

(18) I sitt svar av den 18 september 2019 på kommissionens begäran om information av den 14 maj 2019 informerade de litauiska myndigheterna att det för närvarande finns tre stödsystem för el som produceras från förnybara källor.

(19) Det **första stödsystemet** gäller producenter som producerar el från förnybara energikällor som fick rätten att dra nytta av incitamenten för systemet mellan den 1 januari 2002 och den 23 maj 2011. Huvuddelarna i det första systemet är: obligatoriskt köp av el från förnybara energikällor av ett företag som utsetts av energiministeriet eller av distributionsnätet, prioriterad inmatning; ersättning till ett fast pris som fastställts av energitillsynsmyndigheten, undantag från nätbalanseringsansvar och kompensation från producenten för kostnaderna för anslutning till nätet. Beroende på anläggningens kapacitet är det första systemet föremål för en konkurrensutsatt process för byggloven.

(20) Den installerade kapaciteten som kunde dra nytta av incitamentet enligt det första stödsystemet var 237 MW, och incitamentsperioden tillämpades till slutet av 2020 eller, om perioden mellan dagen för utfärdandet av produktionstillståndet och 2020 var kortare än 12 år, i 12 år efter dagen för utfärdandet av produktionstillståndet.

(21) Det **andra stödsystemet** gäller producenter som producerar el från förnybara energikällor som fick rätten att dra nytta av incitamenten för systemet mellan den 24 maj 2011 och den 30 april 2019. Huvuddelarna i det andra systemet är: obligatoriskt köp av el från förnybara energikällor av ett företag som utsetts av energiministeriet eller av distributionsnätet, prioriterad inmatning; ersättning till ett fast pris som angetts som ett resultat av en upphandling som fastställts av energitillsynsmyndigheten, undantag från nätbalanseringsansvar och kompensation från producenten för kostnaderna för anslutning till nätet.

([9]) Genomförandebeslut 2012/218/EU av den 24 april 2012 när det gäller produktion och grossistförsäljning av el från konventionella källor i Tyskland (EUT L 114, 26.4.2012, s. 21).

([10]) Genomförandebeslut 2012/539/EU av den 26 september 2012 när det gäller produktion och grossistförsäljning av el från konventionella källor i Italiens norra makroområde och södra makroområde (EUT L 271, 5.10.2012, s. 4).

([11]) Kommissionens genomförandebeslut (EU) 2018/71 av den 12 december 2017 om medgivande av undantag från Europaparlamentets och rådets direktiv 2014/25/EU om upphandling av enheter som är verksamma på områdena vatten, energi, transporter och posttjänster och om upphävande av direktiv 2004/17/EG när det gäller produktion och grossistförsäljning av el i Nederländerna (EUT L 12, 17.1.2018, s. 53).

(22) Beroende på anläggningens kapacitet fastställs fördelningen av stödet till fast pris enligt det andra stödsystemet genom ett konkurrensutsatt anbudsförfarande.

(23) Den installerade kapaciteten som kunde dra nytta är 464 MW, incitamentsperioden gäller i 12 år efter dagen för utfärdandet av produktionstillståndet och betalningarna fortsätter till 2029.

(24) Det **tredje stödsystemet** godkändes av kommissionen ([12]) och trädde i kraft den 1 maj 2019. Huvuddelarna i det tredje systemet är: prioriterad inmatning; ersättning baserad på en prispremie som fastställts efter en anbudsprocess (ingen betalning görs vid priser som ligger på noll eller negativa priser under sex timmar eller mer; ingen betalning för kvantiteter som produceras över den elproduktion som tilldelats vid anbudet); undantag från nätbalanseringsansvar för anläggningar med en kapacitet på 500 KW eller mindre och för pilotprojekt.

(25) Enligt det tredje stödsystemet ska premiebaserat stöd fastställas genom ett konkurrensutsatt anbudsförfarande för alla typer av anläggningar oberoende av storlek och teknik.

(26) Storleken på incitamentet enligt det tredje stödsystemet är cirka 2,9 TWh och incitamentsperioden gäller i 12 år efter den dag då produktionstillståndet utfärdades.

(27) Enligt sökanden liknar det tredje stödsystemet för el som produceras från förnybara källor i Litauen de respektive åtgärder som antagits i Nederländerna. Detta skulle därför motivera att man definierade en enda produktmarknad som omfattar elproduktion från både konventionella och förnybara källor. Kommissionen konstaterar dock att det tredje systemet först har införts helt nyligen.

(28) Enligt de litauiska myndigheterna bör produktion och grossistförsäljning av el definieras som en enda marknad oavsett källan. Alternativt, om två marknader skulle definieras, föreslår de litauiska myndigheterna följande avgränsning: en marknad för el från konventionella källor och från förnybara källor ([13]) med undantag av el från förnybara källor som omfattas av det första och andra stödsystemet och en marknad för el från förnybara källor som omfattas av det första och andra stödsystemet.

(29) Den el som produceras enligt det tredje systemet får premiebaserat stöd som fastställts genom ett konkurrensutsatt anbudsförfarande för alla typer av anläggningar oberoende av storlek och teknik. Stödperioden per anläggning är 12 år. Stödmottagarna får en högsta premie, angiven som en skillnad mellan ett högsta pris (kostnad för den mest kostnadseffektiva tekniken för förnybar el som finns i Litauen – vind på land) och ett referenspris. I april 2019 beslutade kommissionen genom beslut C(2019) 3122 ([14]) att det ekonomiska stödet till systemet var förenligt med den inre marknaden enligt artikel 107.3 c i EUF-fördraget.

(30) Den el som produceras enligt det tredje systemet får premiebaserat stöd som fastställts genom ett konkurrensutsatt anbudsförfarande. Detta skiljer sig avsevärt från situationen för el producerad från förnybara källor, som får en lagstadgad betalning, oberoende av marknadsförhållandena.

(31) Med beaktande av ovanstående särdrag på den litauiska elmarknaden, för att utvärdera villkoren i artikel 34.1 i direktiv 2014/25/EU, och utan att åsidosätta konkurrenslagstiftningen och reglerna för statligt stöd, definieras den relevanta produktmarknaden härmed som marknaden för produktion och grossistförsäljning av el producerad från konventionella källor och från förnybara källor förutom el producerad från förnybara källor som omfattas av det första och andra stödsystemet.

(32) När det gäller det första och det andra stödprogrammet drar elproducenterna i båda systemen fördel av ett fast pris för den el de producerar, oberoende av marknadsförhållandena.

(33) De är undantagna från nätbalanseringsansvar: det är överförings- eller distributionsnätaktören som hanterar balanseringen, beroende på vilket nät producenten är ansluten till.

(34) De fick kompensation för kostnaden för att ansluta elproduktionsanläggningar. När producenternas anläggningar anslöts till elnätet, fick de tillbaka en del av anslutningskostnaden för elnätsaktören.

([12]) Statligt stöd SA.50199 (2019/N) av den 23 april 2019 om litauiskt stöd till kraftverk som producerar el från förnybara energikällor.

([13])

([14]) [Kommissionens beslut C(2019) 3122 av den ... april 2020 om litauiskt stöd till kraftverk som producerar el från förnybara energikällor.?]

(35) De har rätt till ett obligatoriskt köp av producerad el. Producenter kan sälja sin el på marknaden, men om de väljer att inte göra det har de rätt att sälja all el som produceras och levereras till nätet till det utsedda företaget när elproduktionsanläggningarna är anslutna till överföringsnätet, eller till en distributionsnätaktör som betjänar fler än 100 000 användare där producenternas elproduktionsanläggningar är anslutna till distributionsnätet.

(36) De drar nytta av prioriterad inmatning. Enligt prioritetsrätten måste elnätsaktören acceptera, överföra eller distribuera – till transparenta, icke-diskriminerande priser – all el som producenten erbjuder, och denna prioriterade rättighet garanteras producenten med avseende på andra producenter av el från icke-förnybara källor.

(37) El som produceras från förnybara källor och som omfattas av det första och andra stödsystemet utgör därför en separat marknad.

3.2.2 *Definition av geografisk marknad*

(38) Under 2012 gick Litauen med i energibörsen Nord Pool, och därmed konkurrerade de litauiska elproducenterna om att sälja sin el till leverantörer på marknaden. År 2013 var det litauiska elsystemet redan anslutet till system i andra medlemsstater, t.ex. Lettland och från december 2015 även Sverige och Polen. Litauen är dock fortfarande ett enda anbudsområde.

(39) Enligt sökanden avser ansökan verksamhet på Litauens territorium.

(40) I sina genomförandebeslut 2012/218/EU och (EU) 2018/71 beträffande elmarknaderna ansåg kommissionen att den geografiska marknaden var nationell.

(41) I avsaknad av uppgifter som tyder på att den geografiska marknaden skulle ha någon annan utbredning anser kommissionen, för den bedömning som görs i detta beslut och utan att det påverkar tillämpningen av konkurrenslagstiftningen och reglerna för statligt stöd, att den geografiska marknaden för produktion och grossistförsäljning av el, både för elproduktion från konventionella och förnybara källor (som omfattas av alla system), är Litauens territorium.

3.2.3 *Marknadsanalys*

(42) Det är viktigt att nämna att alla marknadsaktörer på de litauiska marknaderna för produktion och grossistförsäljning av el inte omfattas av reglerna om offentlig upphandling. När företag som inte omfattas av dessa regler agerar på dessa marknader, skulle de därför normalt ha möjlighet att utsätta de marknadsaktörer som omfattas av reglerna om offentlig upphandling för konkurrenstryck. Enligt de litauiska myndigheterna omfattas följande enheter, förutom den sökande, av reglerna för offentlig upphandling på de marknader som omfattas av ansökan: UAB Vilniaus energija, AB Panevėžio energija, VšĮ Alantos technologijos ir verslo mokykla, AB Vilniaus šilumos tinklai, AB Klaipėdos energija och AB Šiaulių energija.

3.2.3.1 Produktion och grossistförsäljning av el som produceras från konventionella källor och från förnybara källor förutom el som produceras från förnybara källor som omfattas av det första och andra stödsystemet

(43) I sina genomförandebeslut 2012/218/EU och 2012/539/EU ansåg kommissionen att den samlade marknadsandelen för de tre största företagen är relevant när det gäller marknaden för produktion och grossistförsäljning. Med tanke på att alla marknadsaktörerna inte omfattas av reglerna om offentlig upphandling inriktas emellertid analysen på de marknadspositioner som de enskilda aktörer som omfattas av dessa regler har och det konkurrenstryck de utsätts för. Andra koncentrationsmått kan också anses vara relevanta.

(44) Enligt den litauiska myndighetens svar av den 5 mars 2020 på kommissionens begäran om upplysningar av den 30 januari 2020, är sökanden den största marknadsaktören på den litauiska marknaden för produktion av el, och dess marknadsandel har fluktuerat under perioden 2015–2019 mellan en högsta andel på 60,8 % 2018 och en lägsta på 53,9 % 2019. Den näststörsta marknadsaktören är AB ACHEMA, som lyckades öka sin marknadsandel under samma period från 10,3 % 2015 till 23 % 2019. De följande två största marknadsaktörerna har en marknadsandel på mellan 5 % och 10 % vardera. Kommissionen noterar att, förutom sökanden, de andra stora aktiva marknadsaktörerna inte omfattas av reglerna för offentlig upphandling. UAB Vilniaus Energija omfattas av reglerna för offentlig upphandling, men är sedan 2016 inte längre aktivt på den relevanta marknaden.

(45) Enligt den nationella lagstiftningen består grossistförsäljning av el av handel på energibörsen, bilaterala avtal och handel med balans- och regleringskraft.

(46) Enligt tabell 14 i svaret från sökanden av den 17 maj 2019 på kommissionens begäran om upplysningar av den 3 maj 2019 handlas mer än 75 % av de totala elvolymerna i Litauen på energibörsen Nord Pool. Nord Pool är den största europeiska energibörsen. Nord Pool levererar energihandel över hela Europa. Nord Pool erbjuder dagen före- och intradagshandel, clearing och avveckling, data och efterlevnad samt konsulttjänster. Nord Pool driver marknader för energihandel i Norge, Danmark, Sverige, Finland, Estland, Lettland, Litauen, Tyskland, Nederländerna, Belgien, Österrike, Luxemburg, Frankrike och Storbritannien. Under 2019 hade Nord Pool en total omsättning på 494 TWh, vilket inbegriper mer än 90 % av den totala energiförbrukningen på den nordiska och baltiska marknaden.

(47) Grossistförsäljningsmarknadens likviditet är en relevant indikator för konkurrens, eftersom tillräckliga volymer på både utbuds- och efterfrågesidan för de relevanta grossistförsäljningsprodukterna (t.ex. baslast, höglast, timblock för olika tidsramar) ger inköps- och säkringsmöjligheter för handlare och leverantörer.

(48) Graden av likviditet på Nord Pools grossistförsäljningsmarknad förstärker slutsatsen att upphandlande enheter som verkar på den litauiska marknaden för produktion och grossistförsäljning är utsatta för konkurrens.

(49) Sammanlänkningskapaciteten är tillräcklig för att möjliggöra betydande import eller export till eller från Litauen. Dessutom är Litauen en del av energibörsen Nord Pool, där ett antal elproducenter från deltagande länder (Norge, Sverige, Finland, Danmark, Estland, Lettland och Litauen) konkurrerar. En betydande del av den litauiska elimporten kommer från Ryssland och Belarus.

(50) Ökningen av sammanlänkningskapaciteten mellan Litauen och andra länder har sannolikt haft en gynnsam inverkan på konkurrensen på den litauiska elproduktionsmarknaden.

(51) Enligt ansökan täckte importen 80 % av det litauiska elbehovet under 2018. Nettoimporten ökade från 7208 TWh år 2015 till 9632 TWh år 2018, medan den el som producerades i Litauen minskade från 4598 TWh till 3220 TWh. Sökanden förklarar att den totala installerade kapaciteten i Litauen skulle vara tillräcklig för att tillgodose efterfrågan, men den importerade elen är billigare än den som produceras lokalt. Som ett resultat har man lagt ner några anläggningar, som bibehålls som reservkapacitet.

(52) Importens omfattning på den litauiska marknaden leder till slutsatsen att upphandlande enheter som verkar på den litauiska marknaden för elproduktion från konventionella och förnybara källor förutom el som produceras från förnybara källor som omfattas av det första och andra stödsystemet är utsatta för konkurrens.

3.2.3.2 Produktion och grossistförsäljning av el från förnybara källor som omfattas av det första och andra stödsystemet

(53) Utifrån stödsystemens egenskaper noterar kommissionen att det första och andra stödsystemet har liknande funktioner som de system som analyserades i genomförandebesluten 2012/218/EU och 2012/539/EU avseende Italien och Tyskland. I båda fallen hade kommissionen urskilt särskilt viktiga specifika egenskaper. För det första drar elproduktion från förnybara energikällor nytta av prioriterad anslutning till elnätet och har prioritet framför konventionell el för nätinmatning, vilket innebär att den är praktiskt taget oberoende av efterfrågan. För det andra är produktionen och inmatningen helt oberoende av priserna, eftersom producenterna av el från förnybara energikällor har rätt till en lagstadgad betalning.

(54) Med tanke på likheten mellan funktionerna i det första och andra systemet i Litauen med den produktion av el från förnybara energikällor som utvärderades i 2012 års beslut, drar kommissionen slutsatsen att denna verksamhet inte är utsatt för konkurrens.

4. **SLUTSATSER**

(55) Med tanke på de faktorer som undersökts ovan bör villkoret för direkt konkurrensutsättning enligt artikel 34 i direktiv 2014/25/EU anses vara uppfyllt med avseende på produktion och grossistförsäljning av el producerad från konventionella källor och från förnybara källor förutom el som produceras från förnybara källor som omfattas av det första och andra stödsystemet i Litauen.

(56) Eftersom villkoret för obegränsad tillgång till marknaden anses vara uppfyllt bör direktiv 2014/25/EU dessutom inte heller tillämpas när upphandlande enheter tilldelar kontrakt som är avsedda att i Litauen möjliggöra produktion och grossistförsäljning av el som produceras från konventionella källor och från förnybara källor förutom el som produceras från förnybara källor som omfattas av det första och andra stödsystemet eller när de anordnar projekttävlingar för att bedriva en sådan verksamhet i detta geografiska område.

(57) Med tanke på de omständigheter som undersökts ovan bör villkoret om direkt konkurrensutsättning i artikel 34 i direktiv 2014/25/EU inte anses vara uppfyllt med avseende på produktion och grossistförsäljning av el som produceras från förnybara källor som omfattas av det första och andra stödsystemet i Litauen. Följaktligen bör direktiv 2014/25/EU fortsätta att tillämpas när upphandlande enheter tilldelar kontrakt i syfte att möjliggöra utövandet av denna verksamhet i Litauen och när de anordnar projekttävlingar för att bedriva sådan verksamhet i detta geografiska område.

(58) Eftersom produktionen av el från förnybara källor som omfattas av det första och andra stödsystemet bör fortsätta att omfattas av direktiv 2014/25/EU, erinras det om att upphandlingskontrakt som omfattar flera verksamheter ska behandlas enligt artikel 6 i detta direktiv. Detta betyder att hänsyn ska tas till den verksamhet som kontraktet huvudsakligen avser, när en upphandlande enhet sysslar med ”blandad” upphandling, dvs. upphandling både för utövandet av verksamhet som är undantagen från tillämpningen av direktiv 2014/25/EU och verksamhet som inte är undantagen. Vid en sådan blandad upphandling där syftet i huvudsak är att stödja verksamheter som inte är undantagna ska bestämmelserna i direktiv 2014/25/EU tillämpas. Om det är omöjligt att på objektiva grunder avgöra vilken verksamhet kontraktet främst avser ska kontraktet tilldelas i enlighet med bestämmelserna i artikel 6.3 i direktiv 2014/25/EU.

(59) Det erinras om att det i artikel 16 i Europaparlamentets och rådets direktiv 2014/23/EU ([15]) om tilldelning av koncessioner föreskrivs ett undantag från tillämpningen av direktivet vad gäller koncessioner som tilldelas av en upphandlande enhet, om det i enlighet med artikel 35 i direktiv 2014/25/EU har fastställts att verksamheten är direkt konkurrensutsatt i den medlemsstat där koncessionen ska utföras i enlighet med artikel 34 i det direktivet. Eftersom man drog slutsatsen att verksamheter avseende produktion och grossistförsäljning av el från konventionella källor och från förnybara källor förutom el producerad från förnybara källor som omfattas av det första och andra stödsystemet är konkurrensutsatta, kommer koncessioner avsedda att möjliggöra genomförandet av dessa verksamheter i Litauen inte att omfattas av bestämmelserna i direktiv 2014/23/EU.

(60) Detta beslut grundar sig på den rättsliga och faktiska situation som rådde från april 2019 till maj 2020 enligt de uppgifter som sökanden och de litauiska myndigheterna lämnat och enligt offentligt tillgängliga uppgifter. Beslutet kan komma att omprövas, om villkoren för tillämpningen av artikel 34 i direktiv 2014/25/EU inte längre uppfylls, till följd av betydande förändringar i den rättsliga eller faktiska situationen.

HÄRIGENOM FÖRESKRIVS FÖLJANDE.

Artikel 1

Direktiv 2014/25/EU ska inte tillämpas på kontrakt som tilldelats av upphandlande enheter och som är avsedda att i Litauen möjliggöra produktion och grossistförsäljning av el som produceras från konventionella källor och från förnybara källor förutom produktion och grossistförsäljning av el från förnybara källor som omfattas av det första och andra stödsystemet.

Artikel 2

Direktiv 2014/25/EU ska fortsätta att gälla för kontrakt som tilldelas av upphandlande enheter och som är avsedda att i Litauen möjliggöra produktion och grossistförsäljning av el från förnybara källor som omfattas av det första och andra stödsystemet.

([15]) Europaparlamentets och rådets direktiv 2014/23/EU av den 26 februari 2014 om tilldelning av koncessioner (EUT L 94, 28.3.2014, s. 1).

Artikel 3

Detta beslut riktar sig till Republiken Litauen.

Utfärdat i Bryssel den 28 juli 2020.

På kommissionens vägnar
Thierry BRETON
Ledamot av kommissionen